

A1. Η επιστήμη επιδιώκει τη διεύρυνση του νου και δεν ταυτίζεται με την τεχνολογία, η οποία, αξιοποιώντας την επιστημονική γνώση, ικανοποιεί πρακτικές ανάγκες, άποψη που ενστερνιζόταν και ο Αϊνστάιν. Η τεχνολογία, ενώ αναβάθμισε την ποιότητα ζωής, δεν συνετέλεσε στην ηθική βελτίωση των ανθρώπων. Αντίθετα, μέσω αυτής αλλοτριώνονται διαρκώς και γι' αυτό ο επιστήμονας οφείλει, με άξονα την κοινωνική ευθύνη, να επιλέγει την ανθρωποκεντρική εφαρμογή των επιτευγμάτων της επιστήμης. Οι ερευνητικοί στόχοι και ιδιαίτερα η εφαρμοσμένη επιστήμη πρέπει να επαναπροσδιοριστούν και σ' αυτό μπορεί να συμβάλει και ο επιστήμονας.

B1.

α. Λάθος

β. Λάθος

γ. Σωστό

δ. Σωστό

ε. Σωστό

B2. α. Χρήση παραδείγματος. Χρησιμοποιεί το παράδειγμα του Αϊνστάιν.
«Πολύ χαρακτηριστικά ... ηθικά ιδανικά».

β. βέβαια: επιβεβαίωση

εάν: προϋπόθεση

όμως: αντίθεση

για τούτο: αιτιολόγηση

δηλαδή: επεξήγηση

B3.α.

- Η επιστήμη ως συνεχής ή διαρκής αγώνας του ανθρώπου.
- Η επιστήμη παραμένει αφοσιωμένη στην κατάκτηση της γνώσης.
- Η προώθηση των φυσικών επιστημών και η έκρηξη της τεχνολογίας ... δημιουργούν απορίες.
- Το άγχος και η αγωνία αλλοιώνουν... την πνευματική ολοκλήρωση των ανθρώπων.
- Κάθε επιστημονικό επίτευγμα ... θα αποβεί ... επιζήμιο

β. συγκεκριμένο - αφηρημένο

βελτίωσε - χειροτέρευσε

ευθύνη - ανευθυνότητα

υλική - πνευματική

ελευθερία - υποδούλωση

B4. α. Να δώσει έμφαση με σύντομο και ζωντανό τρόπο.

β. Προβληματίζει τον ακροατή ή τον αναγνώστη και τον αναγκάζει να προβεί σε διάλογο.

Γ1. Στην τελετή αποφοίτησης του σχολείου σας ως υποψήφιοι φοιτητές και μελλοντικοί επιστήμονες εκφωνείτε μια ομιλία 500-600 λέξεων στην οποία εστιάζετε σε δύο άξονες:

α. στον ρόλο της επιστήμης στην αντιμετώπιση των σημαντικότερων, κατά τη γνώμη σας, σύγχρονων προβλημάτων και **β.** στα ηθικά εφόδια του επιστήμονα που θα του επιτρέψουν να υπηρετήσει αυτό τον στόχο.

Πρόλογος

Η επιστήμη υπηρετείται από ανθρώπους και ο βαθμός της υπόληψης και της φερεγγυότητάς της εξαρτάται από αυτούς. Ο Πλάτων ήταν από τους πρώτους που το είχε επισημάνει, όταν έλεγε: «Επιστήμη χωριζομένη αρετής πανουργία και ου σοφία φαίνεται». Σήμερα ειδικά σε έναν κόσμο που κυριαρχεί μια παγκοσμιοποιημένη υλιστική αντίληψη και έχουν απεμποληθεί οι αξίες, που δίνουν προτεραιότητα στην οντότητα που λέγεται άνθρωπος, τα λόγια του φιλοσόφου είναι περισσότερο από ποτέ επίκαιρα.

Σήμερα παρατηρούνται σε τέτοιο βαθμό διαπλεκόμενα συμφέροντα σε τομείς, που άμεσα ή έμμεσα μετέχουν και επιστήμονες και η εμπιστοσύνη των απλών ανθρώπων έχει κλονιστεί τόσο για τους επιστήμονες, όσο και για την καθαυτό επιστήμη που υπηρετούν.

Με δεδομένο αυτό πρέπει να ξαναδούμε από την αρχή τόσο τον ρόλο της επιστήμης όσο και το ηθικό υπόβαθρο των λειτουργιών της, δηλαδή των επιστημόνων.

Κύριο Θέμα

A. Ο ρόλος της επιστήμης στην αντιμετώπιση των σημαντικότερων σύγχρονων προβλημάτων:

- Η ιατρική καταπολεμά και εξαλείφει ασθένειες, μειώνει τη θνησιμότητα και αυξάνει τον μέσο όρο ζωής
- Η χρήση και η ανάπτυξη των μηχανών εξαλείφει ή μειώνει τον ανθρώπινο μόχθο
- Η ανάπτυξη των μέσων μαζικής μεταφοράς και επικοινωνίας μειώνει τις αποστάσεις και βελτιώνονται οι μετακινήσεις
- Με τη χρήση της τεχνολογίας αναβαθμίζεται η ποιότητα ζωής
- Η επιστημονική και τεκμηριωμένη εξήγηση των φυσικών φαινομένων απαλλάσσει από προλήψεις και δεισιδαιμονίες του παρελθόντος, ενώ παράλληλα ενισχύεται ο ορθολογισμός
- Η ανάπτυξη και διάδοση των ανθρωπιστικών σπουδών και επιστημών βοηθούν στην καλλιέργεια της ψυχής και ενισχύουν το ηθικό υπόβαθρο του ανθρώπου
- Η περαιτέρω ανάπτυξη των επιστημών δημιουργεί θέσεις εργασίας και καταπολεμά έτσι την ανεργία.

B. Ηθικά εφόδια του επιστήμονα:

- Ο επιστήμονας δεν είναι απλός επαγγελματίας, αλλά οφείλει να εκπληρώνει τον ρόλο ενός πνευματικού ανθρώπου, θέτοντας σε προτεραιότητα το κοινό καλό.
- Έντιμος, συνετός, ενάρετος και απαλλαγμένος από εγωιστικές εμπάθειες
- Να δείχνει σεβασμό στην ανθρώπινη αξιοπρέπεια και στα ανθρωπιστικά ιδανικά
- Να μην επιδιώκει την προσωπική του καταξίωση και να μην υποτάσσει την έρευνά του στην εξυπηρέτηση συμφερόντων. Ιδιαίτερα να μην υποτάσσει τον εαυτό του στην εσκεμμένη και εν γνώσει του αξιοποίηση των επιτευγμάτων του στην υπηρεσία δολίων σκοπών.
- Πρέπει να είναι διορατικός και προσεκτικός, ώστε να προβλέπει τις αρνητικές επιπτώσεις των επιτευγμάτων της επιστήμης του.

Επίλογος

Τα σύγχρονα προβλήματα απαιτούν ο επιστήμονας να διαθέτει, όχι μόνο επιστημονική κατάρτιση, αλλά και πνευματική καλλιέργεια και ηθική ακεραιότητα, για να μπορέσει να ανταποκριθεί στο δύσκολο έργο του.

Σημείωση: Σύμφωνα με το επικοινωνιακό πλαίσιο θα χρησιμοποιηθούν τυποποιημένες εκφράσεις προσφώνησης και αποφώνησης. Έτσι, για το συγκεκριμένο θέμα ταιριάζουν τα εξής:

Προσφώνηση:

Αξιότιμοι καθηγητές,

Αγαπητοί γονείς,

Φίλοι συμμαθητές,

Αποφώνηση:

Σας ευχαριστώ πολύ για την προσοχή σας και εύχομαι σε όλους καλή σταδιοδρομία.

Πανελλαδικές εξετάσεις Γ΄ ΓΕΛ 2017